

חַת־ת לַיּוֹם שְׁנַי פְּרָטִית שְׂמוֹת ט"ז טַבַּת, ה'תשפ"ב

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / שְׁנַי עִם רִשׁוֹנֵי

פְּרָעָה גָזַר שְׁכָל הַבְּנִים הַנוֹלָדִים יִשְׁלְכוּ לַיָּאֹר. מְרִים מִשְׁכַּנְעַת אֶת הוֹרֵיהֶם עִמָּרם וְיִוְכַבְדוּ לְהַתְחַתֵּן שׁוֹב, נוֹלָד לָהֶם בֶּן וְהֵם מִיַּד הַבְּחִינוּ שֶׁהוּא מִיַּחַד בְּמִינוֹ. יוֹכַבְדוּ הַחֲבִיָּאָה אֶת מֹשֶׁה בְּתַבָּה בַּיָּאֹר. בְּתִיָּה בַת פְּרָעָה מִצְאָה אוֹתוֹ וְלִקְחָה אוֹתוֹ אֶל הָאֲרָמוֹן.

פְּרָעָה רָאָה שֶׁשְׁפָרָה וּפּוֹעָה לֹא הוֹרְגוֹת אֶת הַתִּינוּקוֹת - הַבְּנִים, וְשָׁאַל אוֹתָן מִדּוֹעַ הֵם לֹא מְקַשְׁבוֹת לוֹ? שְׁפָרָה וּפּוֹעָה הִסְבִּירוּ שֶׁבְּאִמַּת הַנָּשִׁים הַיְהוּדִיּוֹת לֹא צְרִיכוֹת מִיִּלְדוֹת, הֵן יִלְדוּ אֶת הַתִּינוּקוֹת שְׁלֵהֶן בְּעֶצְמוֹן.

בְּגִלְל מְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁלֵהֶם, ה' נָתַן לָהֶם שְׂכָר גָּדוֹל מְאֹד. דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְגִיעַ מִמִּשְׁפַּחְתָּהּ שֶׁל מְרִים, וּבְנִיָּהּ שֶׁל יוֹכַבְדוּ נִהְיוּ כְּהַנִּים וְלוֹיִם (צְאָצְאֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן).

מִכִּיּוֹן שֶׁהֵן לֹא עָשׂוּ אֶת מֵה שֶׁהוּא בְּקֶשׁ, פְּרָעָה הִחֵל לְחַשֵּׁב עַל רַעִיוֹן חֲדָשׁ. הוּא הִחֲלִיט לְבַנּוֹת בְּתִים לְמִצְרַיִם בְּגֶשֶׁן, מְקוֹם הַמְּגוּרִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הַמִּצְרַיִם יִהְיוּ מְרַגְלִים וְיִמְצְאוּ מִתִּי נוֹלָד תִּינוּק כְּדֵי שְׁיִוְכַלוּ חֵס וְשָׁלוֹם לְהַרְגוֹ אוֹתוֹ.

עִמָּרם, שֶׁהָיָה הַמְּנַהֵג שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָשַׁב שְׂאוּלֵי לֹא כְּדֹאֵי שֶׁהֵם יוֹלִידוּ עוֹד יִלְדִים, הָיִיתָ וּפְרָעָה הוֹלְךָ לְהַרְגוֹ אֶת כָּל הַתִּינוּקוֹת בְּכָל מְקָרָה. הוּא אָפְלוּ הַתְּגַרְשׁ מִיוֹכַבְדוּ, וְגַם כָּל שְׂאֵר הָעַם חִיקוּ אֶת מַעֲשָׂיו.

אֲבָל מְרִים אָמְרָה לְאַבָּא שְׁלָה שֶׁהַתְּפָקִיד שְׁלֵנוּ הוּא לְלַדֵּת יִלְדִים, וּמֵה יִקְרָה אֲתֶם אַחַר כֵּן זֶה בְּיַדִּים שֶׁל ה'. וְגַם שֶׁפְּרָעָה גָזַר רַק עַל הַתִּינוּקוֹת - הַבְּנִים, אֲבָל אִם לֹא יוֹלְדוּ בְּכָל עוֹד יִלְדִים, לֹא יִהְיוּ גַם תִּינוּקוֹת - בָּנוֹת.

מְרִים אָמְרָה בְּנְבוּאָה שְׁלֵהוֹרִים שְׁלָה יוֹלָד בֶּן שְׁיִוְצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם!

עִמָּרם נוֹכַח לְרֹאוֹת שֶׁמְרִים צוֹדֶקֶת, וְהוּא הַתְּחַתֵּן שׁוֹב עִם יוֹכַבְדוּ. הַיְהוּדִים הָאֲחֵרִים גַּם הֵם הַתְּחַתְּנוּ.

בְּיוֹם ז' אָדָר, לְעִמָּרם וְיוֹכַבְדוּ נוֹלָד בֶּן! הוּא נוֹלָד מְקֵדָם כְּדֵי שֶׁהַמִּצְרַיִם לֹא יְבֹאוּ לְבַדּוֹק מִיַּד וְיִרְאוּ שֶׁהוּא נוֹלָד כְּבָר.

הַקּוֹסְמִים שֶׁל פְּרָעָה אָמְרוּ שֶׁהַתִּינוּק שֶׁנוֹלָד עֲבָשׁוּ יִהְיֶה זֶה שְׁיִוְצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם! הֵם לֹא הָיוּ בְּטוֹחִים אִם הוּא יִהְיֶה מִצְרִי אוֹ יְהוּדִי, אֲבָל רָאוּ בְּכּוֹכְבִים שֶׁהוּא יָמוּת בְּגִלְל מִים (ה' בְּאִמַּת אָמְרָ לְמֹשֶׁה שֶׁהוּא יָמוּת בְּגִלְל מִי מְרִיבָה, כְּשֶׁמֹּשֶׁה הִכָּה בְּסַלַּע בְּמְקוֹם לְדַבֵּר). לָכֵן, פְּרָעָה הוֹצִיא פְּקוּדָה חֲדָשָׁה שֶׁכָּל הַתִּינוּקוֹת הַבְּנִים שְׁיִוְלְדוּ יִזְרְקוּ לְתוֹךְ הַיָּאֹר. וְשְׁכָל הַבָּנוֹת יִגְדְּלוּ כְּמוֹ מִצְרִיּוֹת.

כְּשֶׁמִשָּׁה נֹלָד, הַבַּיִת הַתְּמַלָּא בְּאוֹר! יוֹכְבֵד וְעִמְרָם הַבִּינוּ שֶׁזֶה יָכוֹל לִהְיוֹת הַתִּינוּק שְׁמֵאֲחֵר יוֹתֵר יוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל וְיוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם! לָכֵן הִחְבִּיאוּ אוֹתוֹ בְּמִשְׁךְ שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים, עַד לְזִמְנֵן שֶׁהַמִּצְרַיִם יָבוֹאוּ לְבַדּוֹק אִם כָּבֵר נֹלָד שֵׁם תִּינוּק.

יוֹכְבֵד לָקְחָה תְּבָה שֶׁנֶּעֱשֶׂתָהּ מִחֹמֶר חֲסִין לְמִים (מְרַחָה זָפֶת מִבְּחוּץ וְחֹמֶר מִבְּפָנִים) הַנִּיחָה אֶת הַתִּינוּק בַּתְּבָה, וְהִחְבִּיָּאָה אוֹתָהּ בֵּין הַשִּׁיחִים בְּצַד הַנִּילוּס (הַיָּא לֹא שָׁמָּה אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, כִּיֹּן שֶׁהַמַּיִם הֵיוּ עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מִצְרַיִם) מְרִים הַתְּחַבָּאָה בְּקִרְבַּת מְקוֹם כְּדִי לְרֹאוֹת מֶה יִקְרָה.

הַבַּת שֶׁל פְּרָעָה, בְּתִיָּה, לֹא עֲבָדָה עוֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְהַחְלִיטָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּיָּאוֹר כְּמִקְוֵה כְּדִי לְהִטְהַר וּלְהַתְּפַלֵּל רַק לֵה'. כְּשֶׁהָיָה הַשְׁתַּמֵּשָׁה בִּיָּאוֹר לְמִקְוֵה זֶה כָּבֵר לֹא הָיָה עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּבָה שֶׁל מִשָּׁה יָכְלָה לְצוּף בְּתוֹךְ הַמַּיִם. תִּכְף וּמִידָ, הַקּוֹסְמִים שֶׁל פְּרָעָה אָמְרוּ לְפְרָעָה שֶׁהַתִּינוּק כָּבֵר בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וּפְרָעָה בָטַל אֶת הַגְּזָרָה.

בְּתִיָּה רֹאֲתָה אֶת הַתְּבָה וְרָצְתָה לְרֹאוֹת מֶה יֵשׁ בְּפָנִים. הַעוֹזְרוֹת שֶׁלָּהּ אָמְרוּ לָהּ שֶׁזֶה בּוֹדָאי תִּינוּק יְהוּדִי. וְשִׁפְרָעָה יִרְצָה לְהַרְגוֹ, אִז כְּדָאי שֶׁהָיָה לֹא תִסְתַּכֵּל. בְּתִיָּה נִסְתָּה בְּכָל זֹאת לְמִשׁוֹךְ אֶלֶיָּה אֶת הַתִּינוּק וְה' עָשָׂה שֶׁהִיד שֶׁלָּהּ תִתְאַרְךָ בְּאֶרֶךְ שִׁמְסִפִּיק כְּדִי לְהִגִּיעַ עַד לְתִינוּק!

בְּתִיָּה רֹאֲתָה מִידָ, שֶׁזֶה תִּינוּק מִיָּחֵד. הוּא בָכָה וּבְתִיָּה הִרְגִישָׁה רַע בְּשִׁבְלוֹ, הַיָּא רֹאֲתָה שִׁישׁ לוֹ בְּרִית וְשֶׁהוּא יָלַד יְהוּדִי, וּבְכָל זֹאת רָצְתָה לְטַפֵּל בּוֹ.

בְּתִיָּה נִסְתָּה שֶׁאִשָּׁה מִצְרִית תִּנִּיק אֶת הַתִּינוּק, אָבֵל הוּא לֹא רָצָה לְאָכּוֹל מֵאִשָּׁה לֹא יְהוּדִיָּה. מְרִים, שֶׁעֲדִין עֲמָדָה שֵׁם וְצִפְתָּהּ, שֶׁאֵלָה אוֹתָהּ אִם הַיָּא יָכוֹלָה לְאַרְגֵּן שֶׁאִשָּׁה יְהוּדִיָּה תִאָּכִיל אֶת הַתִּינוּק. בְּתִיָּה הִסְכִּימָה וּמְרִים רָצָה הַבֵּיתָה מִידָ כְּדִי לְקַרָא לְאַמָּא שֶׁלָּהּ!

בְּתִיָּה שֶׁאֵלָה אֶת יוֹכְבֵד אִם הַיָּא יָכוֹלָה לְשָׁלֵם לָהּ עַל זֶה שֶׁתִּנִּיק אֶת הַתִּינוּק. כְּמוֹכֵן שִׁיּוֹכְבֵד הִסְכִּימָה! יוֹכְבֵד נִתְּנָה הַרְבֵּה תְרוּצִים לְבְּתִיָּה, לְמָה הַתִּינוּק צָרִיךְ לְהִשָּׂאֵר אִתָּה וְכִךְ הוּא נִשָּׂאֵר בְּבֵית עַד שֶׁהוּא הָיָה בְּעֶרְךָ בֶּן 12. יוֹכְבֵד לְמָדָה אוֹתוֹ לִהְיוֹת יְהוּדִי טוֹב, בְּהִמְשִׁיךְ הַיָּא כָּבֵר הִיָּתָה חִיבַת לְהַחְזִיר אוֹתוֹ לְבְּתִיָּה, שֶׁהַתְּנַהֲגָה אֵלָיו כְּמוֹ בֶּן. בְּתִיָּה קִרְאָה לוֹ מִשָּׁה - לְמִשׁוֹת מֵהִיָּאוֹר, "כִּי מִן הַמַּיִם מְשִׁיתֵהוּ".

תְּהִלִּים / יוֹם ט"ז לַחֲדָשׁ פְּרָקִים ע"ט- מ"ב

בְּפָרֶק פ' דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר: "גִּפְּוֹן מִמִּצְרַיִם תִּסִּיעַ, תִּגְרֹשׁ גּוֹיִם וְתִטְעֶנָּה" - לְקַחְתֶּם גִּפְּוֹן מִמִּצְרַיִם, סִלְקַתְּ אֶת הַגּוֹיִים וְנִטְעַתְּ אוֹתָהּ.

הַפְּסוּק הַזֶּה מְדַבֵּר עַל הַיְהוּדִים וּמִשׁוֹה אוֹתָם לְגִפְּוֹן. ה' הוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם "וְנִטְעַ" אוֹתָנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַאֲדָמוֹ"ר הַקּוֹדֵם- הַרְבִּי הַרִי"צ אָמַר מְאֹר עַל פְּסוּק זֶה וּבְהִמְשִׁיךְ הַרְבִּי הַסְּבִיר אוֹתוֹ. (<http://chabad.org/1878854>). חֲכָמִים אוֹמְרִים שֶׁהַסְּבָה הַיְחִידָה שֶׁמַּעֲבִירִים גִּפְּוֹן הַיָּא כְּדִי לְנִטְעַ אוֹתָהּ בְּמִקְוֵה בּוֹ תִצְמַח טוֹב יוֹתֵר. ה' שֵׁם אֶת הַיְהוּדִים בְּמִקְוֵה חֲדָשׁ מִכִּיֹּן שֶׁשֵׁם תְּהִיָּה לָהֶם עוֹד יוֹתֵר הַצְּלָחָה. כִּךְ הָיָה כְּאִשֶּׁר ה' הוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְהִבִּיא אוֹתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכִךְ זֶה כְּאִשֶּׁר ה' שֵׁם אוֹתָנוּ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית בְּמִקְוֵה חֲדָשׁ. הַדְּבָר נֶעֱשָׂה כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ הַצְּלָחָה בְּהַבָּאת הַיְהוּדוֹת לְמִקְוֵה הַחֲדָשׁ, כְּמוֹ "הַגִּפְּוֹן" שֶׁמִּצְמִיחָה "יִין" שֶׁמִּשְׁמַח אֶת כָּל מֶה שֶׁסָּבִיב.

תְּנִיָּא / פְּרָק י' (ט"ז טַבַּת שְׁנָה מַעוּבֵרַת)

בְּהַתְּחַלַּת הַתְּנִיָּא, לוֹמְדִים שֶׁיִשְׁנֵם שְׁנֵי סוּגִים שֶׁל צְדִיקִים : צְדִיק גְּמוֹר שֶׁאוֹהֵב אֶת ה' הַכִּי הַרְבֵּה שֶׁהוּא יָכוֹל, וְצְדִיק שֶׁאִינוּ גְּמוֹר - שֶׁאוֹהֵב אֶת ה' מְאֹד, אָבֵל לֹא הַכִּי הַרְבֵּה שֶׁהוּא יָכוֹל.

אנחנו יכולים לקרא לצדיק גמור - "צדיק וטוב לו" (שהוא ממנה על הטוב) ולצדיק שאינו גמור, אנו יכולים לקרא "צדיק ורע לו" (שהוא ממנה על הרע) וזאת בגלל שלצדיק וטוב לו אין יצר הרע בכלל, הוא הפך אותו ליצר טוב!

צדיק ורע לו הוא צדיק שאינו גמור חו, עדין יש לו יצר הרע, אבל אין ליצר פח לפעל עליו. האדמו"ר הזקן אומר שישנן דרגות שונות של צדיק שאינו גמור (צדיק שיש לו יצר הרע, אבל היצר לא יכול להלחם בו) הפל תלוי עד כמה חזקה האהבה שלו לה! (היצר הרע יכול להיות מאד מאד קטן אבל כל עוד ישנו אפילו מעט מהיצר הרע, הוא עדין נקרא צדיק שאינו גמור).

היום יום / ט"ז טבת

יכול להיות קשה לנשמה להרגיש רוחניות. העולם מלא בכל כף הרבה "קלפה" ושטויות! ביחידות הצמח צדק אמר לחסיד ששמו ר' הענדל על שלושה חלקים של התורה שיכולים לעזור לנשמה שלו:

1. בשהנשמה רוצה להרגיש קרוב יותר לה' ולא תקועה בהבלי העולם, **ללמד זהר**. (גם חסידות, שכן היא מסבירה חלקים נרחבים מהזהר).

2. בשהנשמה רוצה להגיע למצב של התלהבות והתרגשות על ה' ועל מצוותיו, **ללמד מדרשו!** (מדרש מספר לנו ספורים יפים שיכולים לרגש אותנו ומזכירים לנו על כל מה שה' עושה עבורנו).

3. בשהנשמה מרגישה שהיא "מלכלכת" מדברים בעולם, **לומר תהלים** ולבכות לה' כיון שאתה מרגיש באלו הנשמה שלך תקועה בכלא.

ספר המצוות / מצות עשה ע"ב

המצוה היום, **מצות עשה ע"ב**, היא שאם אדם עבר עברות מסויימות שעליהם עליו להקריב קרבן עולה ויורד. זהו סוג של קרבן ששונה יותר (עולה) למשל בהמה, או שנה פחות (יורד) כמו עוף או סלת, בהתאם למצבו הכלכלי של האדם ומי שמקריב אותו זהו אדם שהיה טמא ונכנס לבית המקדש בטעות או אדם שהיה טמא ואכל בטעות מהקרבנות. אדם שנשבע שבועה שלא לעשות משהו ועשה זאת בטעות. אדם שהיה צריך להיות עד בבית דין ושקר שאין לו מה לומר.

רמב"ם / הלכות שגגות פרקים י"ב, י"ג, י"ד

היום לומדים אודות מקרה שבו הסנהדרין טועה בפסק והיהודים עוברים עברה בגלל מה שהם אמרו. לפעמים הסנהדרין צריכים להקריב קרבן ולפעמים כל יהודי שעבר עברה צריך להקריב. **פרק י"ב** - בפרק הזה לומדים אלו סוגי קרבנות יש להקריב אם בית הדין גרם ליהודים לעבור עברות מסויימות.

פרקים י"ג - י"ד - הרמב"ם מלמד שהסנהדרין צריכים להקריב קרבן ומתי כל יהודי שעבר עברה בטעות צריך לעשות זאת.

דרכי החסידות / הכנה ל"י שבט

אחרי ימי השמחה של ה' טבת ה'תשמ"ז, הורה הרבי שיש להתכונן ל"י שבט בעזרת המשפיע/ה. אבל מה זה בעצם משפיע?

משפיע / ה הוא אדם שיש לו יותר יראת שמים ונסיון בחיים ממך.
אפשר לדווח למשפיע על המצב בעבודת ה' כדי לדעת שמישהו נוסף יודע על המצב וכך הדבר יזרזן לעשות יותר מהרגיל.

משפיע/ה יכול לעזור הוא אם אנו לא בטוחים במשהו. האם עלינו לקחת על עצמנו החלטה ללמוד יותר תנ"א או לתת יותר צדקה? האם זה בסדר לקרא ספר על חיות לא כשרות? האם אקרא שנים מקרא אחרי שאסיים לנקות את חדרי או אעזור לאמא לערוך את השלחן לשבת? (האם יש לכם שאלות משלכם?).

אולם כיצד אנו יכולים לבטח שהמשפיע יתן לנו את התשובה הנכונה?
מכיון שהמשפיע מקבל כח מיחד מה' לדעת מה הדבר הנכון לעשות. הנה ספור שהרבי ספר ויכול לעזור לנו להבין.

לפני שנים רבות בפראג, חי רב גדול שנקרא "הנודע ביהודה" (רבי יחזקאל יהודה לנדא). בעירו היו אנשים שלא אהבו אותו והם החליטו להתחכם עליו כדי שאנשים אחרים יחשבו שהוא איננו רב כה גדול. הם חפשו שאלה הלכתית מסבכת, שהוא כנראה יטעה בה. והנה כפי שצפוי, כאשר הם שאלו את הנודע ביהודה את השאלה המרכבת, הוא ענה להם תשובה מטעית. הם מאוד התלהבו מכך שהתכנית שלהם הצליחה. הם הוכיחו ל"נודע ביהודה" על פי הספרים שהתשובה שלו שגויה. אבל במקום ש"הנודע ביהודה" יהיה נבוך, הוא אמר: "זו לא הייתה שאלה אמתית על משהו שהתרחש, נכון?". עכשיו הם היו נבוכים.

"הנודע ביהודה" הסביר, שרב הוא רק בן אדם כמו כל אדם אחר, הוא איננו משלם והוא יכול לטעות. אם כן, איך אנו יכולים לשאל את הרב לדעת התורה? בתורה אין טעויות חס ושלום. איך אנו יכולים לבטח ברב שלא יטעה כשמדבר בתורה?

"הנודע ביהודה" הסביר, שה' נותן כח מיחד וסיעתא דשמיא לרב כדי שיוכל לענות תמיד את התשובה הראויה על פי ההלכה בדיוק כפי שה' רוצה שנגה.

"הנודע ביהודה" ידע, שאם הוא טעה, הרי שלא זכה לקבל סיוע מה' לשם כך. ומדוע? בגלל שהוא לא היה זקוק לכח מיחד זה, האנשים לא שאלו שאלה אמתית שנוגעת להלכה.

באופן זה, אנו יכולים לבטח שלמרות שהמשפיע שלנו איננו משלם, הוא אומר לנו בדיוק מה ה' רוצה שנעשה. אם אנו בוחרים בו/ בה למשפיע כפי שהרבי בקש, הוא / היא יקבלו כח מיחד לענות בדיוק את הדבר הנכון.